

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ

«Μουσική και Φωνητική Κατάρτιση»

ΟΔΗΓΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ: «Μουσική και Φωνητική Κατάρτιση»

Περιεχόμενα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- I. Γενικά
- II. Ειδικότερα

ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΣΤΟΝ ΟΠΟΙΟ ΑΝΗΚΕΙ Η ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΤΑΤΑΚΤΗΡΙΑΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΖΟΜΕΝΩΝ ΑΝΑ ΤΜΗΜΑ

ΓΝΩΣΤΕΣ ΠΑΡΕΜΦΕΡΕΙΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΣΕ ΆΛΛΕΣ ΧΩΡΕΣ

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΙΣΟΔΟΥ

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

- Τομέας Δραστηριοτήτων
- Επαγγελματικά Καθήκοντα

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΓΝΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

- ΓΕΝΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ
- ΒΑΣΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ
- ΕΙΔΙΚΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΠΡΟΣΩΝΤΑ

ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

- Γενικά
- Βιβλιογραφία
  - α) Φωνητική
  - β) Μουσική Θεωρία
  - γ) Ιστορία Μουσικής
  - δ) Παρτιτούρες Ρεπερτορίου
  - ε) Διαδίκτυο
  - στ) Λεξικά
  - ζ) Περιοδικός Τύπος
  - η) Εγχειρίδια
  - θ) Ενορχηστρώσεις

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΩΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ

Κατηγορίες Μαθημάτων:

- α) Μαθήματα «Φωνητικής»
- β) Μαθήματα «Μουσικής»
- γ) Μαθήματα «Κίνησης και Εμφάνισης»
- δ) Μαθήματα «Ελεύθερης Επιλογής και Υποστήριξης»

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

ΕΙΔΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ

ΟΔΗΓΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ: «Μουσική και Φωνητική Κατάρτιση»

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ

Χωροταξική Περιγραφή

1. Αίθουσα Διδασκαλίας Φωνητικής, Μουσικής και Ρεπερτορίου
2. Αίθουσα Ηχογράφησης και Πρακτικής Studio
3. Αίθουσα Χορού
4. Αίθουσα Υποκριτικής
5. Αίθουσα Σεμιναρίων
6. Αίθουσα Ατομικής Πρακτικής Εξάσκησης

Γενικές Απαιτήσεις

1. Hardware
2. Software

ΥΓΙΕΙΝΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

ΠΡΟΣΩΝΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

I. Γενικά

Η ειδικότητα «Μουσική και Φωνητική Κατάρτιση» έχει σαν σκοπό την εκπαίδευση των καταρτιζομένων στις σύγχρονες τάσεις της φωνητικής και μουσικής τέχνης. Η θεωρητική κατάρτιση συνοδεύεται από ειδικά σχεδιασμένες ασκήσεις φωνητικής τοποθέτησης, μουσικής πρακτικής, καθώς και ασκήσεις κίνησης και υποκριτικής για τραγουδιστές, οι οποίες έχουν στόχο να ενδυναμώσουν τις δεξιότητες των καταρτιζομένων και να διευρύνουν τις δυνατότητές τους στην ερμηνεία του σύγχρονου τραγουδιού (είτε πρόκειται για ζωντανή εμφάνιση είτε για ηχογράφιση).

Η συνεχής επαφή των καταρτιζομένων με τα σύγχρονα είδη τραγουδιού και το σύγχρονο ύφος ερμηνείας γίνεται με γνώμονα πάντα την τέχνη της φωνητικής τοποθέτησης και την τέχνη της μουσικής εκφραστικής, αρχή που αποτελεί τον πρώτιστο στόχο του προγράμματος «Φωνητικής» υπό τον τίτλο «Μουσική και Φωνητική Κατάρτιση».

Το ΙΕΚ πέραν των θεωρητικών και πρακτικών παραδειγμάτων, τα οποία με βάση την εκάστοτε διδακτέα ύλη παρουσιάζονται στους καταρτιζομένους, παρέχει τη δυνατότητα αξιοποίησης των εγκαταστάσεών του. Στο στούντιο του ΙΕΚ, και εκτός ωρών μαθήματος, οι σπουδαστές είναι δυνατόν να διεκπεραιώνουν τις ασκήσεις που τους αναθέτουν οι καθηγητές, καθώς και να πειραματιστούν με τον εξοπλισμό, τις ενορχηστρώσεις και τα μουσικά κείμενα που το ίδιο το ΙΕΚ διαθέτει.

II. Ειδικότερα

Η ειδικότητα «Μουσική και Φωνητική Κατάρτιση» απευθύνεται σε πολλές κατηγορίες ενδιαφερομένων, οι οποίοι είναι δυνατόν να προέρχονται από διαφορετικά πεδία ενδιαφερόντων και δραστηριοτήτων.

Έτσι η ειδικότητα απευθύνεται στις εξής κατηγορίες ατόμων:

- σε μαθητές ή σπουδαστές μουσικής, οι οποίοι ενδιαφέρονται να μάθουν τις σύγχρονες τάσεις της φωνητικής τέχνης και της μουσικής ερμηνείας και να αξιοποιήσουν τις αποκτηθείσες γνώσεις στις δραστηριότητές τους ως ερμηνευτές,
- σε επαγγελματίες μουσικούς ερμηνευτές, οι οποίοι επιθυμούν να καταστούν γνώστες των σύγχρονων τάσεων της φωνητικής και μουσικής τέχνης και να τις εφαρμόσουν στις επαγγελματικές τους δραστηριότητες,
- σε ημι-επαγγελματίες ή ερασιτέχνες τραγουδιστές, οι οποίοι θέλουν να έχουν τη δυνατότητα να συστηματοποιήσουν τις γνώσεις τους στη μουσική και φωνητική ερμηνεία, καθώς και να απολαύσουν ένα άρτια οργανωμένο πρόγραμμα σπουδών.

Τονίζεται η ανάγκη ενός minimum βασικού επιπέδου ενασχόλησης των καταρτιζομένων με τη μουσική και φωνητική ερμηνεία, με γνώσεις θεωρίας και εκτέλεσης, πριν από την είσοδό τους στο ΙΕΚ, έτσι ώστε να μπορούν όλοι να ενταχθούν σε ένα κοινό επίπεδο παρακολούθησης των μαθημάτων.

ΟΔΗΓΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ: «Μουσική και Φωνητική Κατάρτιση»

ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ

«Μουσική και Φωνητική Κατάρτιση»

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΣΤΟΝ ΟΠΟΙΟ ΑΝΗΚΕΙ Η ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ

Τομέας: Πολιτισμού - Αθλητισμού

Ομάδα: Πολιτισμού

ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟΣ ΤΙΤΛΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ

Απολυτήριο κάθε τύπου Λυκείου ή πτυχίο ΤΕΛ - ΕΠΛ ή ΤΕΕ Β' κύκλου ή ισότιμος προς αυτούς τίτλος σπουδών.

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Τέσσερα (4) εξάμηνα.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΖΟΜΕΝΩΝ ΑΝΑ ΤΜΗΜΑ

Ο σχεδιασμός της ειδικότητας επιτρέπει μέγιστο αριθμό καταρτιζομένων ανά τμήμα τον αριθμό των 24 ατόμων.

ΓΝΩΣΤΕΣ ΠΑΡΕΜΦΕΡΕΙΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΧΩΡΕΣ

Η ειδικότητα «Μουσική και Φωνητική Κατάρτιση» περιλαμβάνεται στα προγράμματα πολλών Ακαδημαϊκών Ιδρυμάτων σε όλο τον κόσμο, κυρίως των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής και του Ηνωμένου Βασιλείου, με αντικείμενο είτε την εκπαίδευση είτε την έρευνα είτε την παραγωγή.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Τομέας Δραστηριοτήτων

Συνοπτικά οι δραστηριότητες της ειδικότητας χωρίζονται στους εξής τομείς:

- Διαλέξεις των εισηγητών με θέμα τη φωνητική/μουσική/κινησιακή ερμηνεία του τραγουδιού.
- Μαθήματα κατάρτισης στη φωνητική τοποθέτηση.
- Μαθήματα κατάρτισης στη μουσική θεωρία και πρακτική.
- Μαθήματα κατάρτισης στο μουσικό ρεπερτόριο.
- Μαθήματα κατάρτισης στην κινησιακή ερμηνεία.
- Πρακτική ηχογράφησης σε στούντιο.
- Σειρά δραστηριοτήτων όπως έκδοση δίσκων (CD), πραγματοποίηση συναυλιών και άλλων εμφανίσεων σε Μ.Μ.Ε.

Επαγγελματικά Καθήκοντα

Η αξιοποίηση των γνώσεων φωνητικής, μουσικής και κινητικής-υποκριτικής, οι οποίες σχετίζονται με την ερμηνεία του τραγουδιού, προσφέρει πολλές ευκαιρίες αποκατάστασης των κατάρτιζομένων σε τομείς που αφορούν στην αγορά εργασίας και οι οποίοι μπορούν να χωριστούν στις ακόλουθες κατηγορίες:

- Ζωντανές Εμφάνσεις: σε χώρους συναυλιών, σε κέντρα διασκέδασης, σε ραδιοφωνικούς και τηλεοπτικούς σταθμούς.
- Ηχογραφήσεις: σε συνεργασία με δισκογραφικές εταιρείες, οι απόφοιτοι θα συμμετέχουν ως τραγουδιστές στην παραγωγή δίσκων ή στην παραγωγή οποιασδήποτε άλλης ηχογραφημένης μουσικής σε οποιοδήποτε μέσο.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΓΝΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

Επιμόρφωση του καλλιτεχνικού και εκπαιδευτικού δυναμικού για τους τρόπους και τις μεθόδους φωνητικής, μουσικής και κινητικής ερμηνείας ενός τραγουδιού. Η ειδικότητα απευθύνεται σε ερασιτέχνες τραγουδιστές, σπουδαστές μουσικής σε οποιοδήποτε ίδρυμα και επίπεδο σπουδών, επαγγελματίες τραγουδιστές, σε ερασιτέχνες και επαγγελματίες μουσικούς, σε καθηγητές μουσικής και σε απλούς φιλόμους που ασχολούνται δημιουργικά και συστηματικά με την ερμηνεία τραγουδιών.

Η επιμόρφωση, ενασχόληση, ένταξη και δημιουργική αξιοποίηση των μεθόδων και τεχνικών της φωνητικής και μουσικής τέχνης, καθώς και των τεχνικών χορευτικής κίνησης και υποκριτικής τέχνης θα τους επιτρέψει να παραμείνουν ενεργοί στο νέο πολιτισμό, όπως φαίνεται να διαμορφώνεται και ο οποίος δεν γνωρίζει σύνορα. Η μετάκληση διακεκριμένων εισηγητών και μεγάλων δημιουργών στο χώρο του τραγουδιού (ερμηνευτών, συνθετών, στιχουργών, μουσικών παραγωγών, ενορχηστρωτών, παραγόντων δισκογραφίας κλπ.) θα συντελέσει στην άρτια ενημέρωση των καταρτιζομένων στις σύγχρονες τάσεις της ερμηνείας του τραγουδιού.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

Ο απόφοιτος της ειδικότητας οφείλει να γνωρίζει:

- τη βασική τεχνική της φωνητικής τοποθέτησης και τις πρακτικές εφαρμογές της,
- τους τρόπους διαμόρφωσης σύγχρονου ρεπερτορίου,
- τη βασική μουσική θεωρία και τις πρακτικές εφαρμογές της,
- την πρακτική της ηχογράφησης φωνής σε στούντιο,
- τη θεωρία και πρακτική της χορευτικής κίνησης για τραγουδιστές,
- τη θεωρία και πρακτική της υποκριτικής για τραγουδιστές,
- τους τρόπους δόμησης και ενίσχυσης της προσωπικότητας,
- τις τεχνικές δημοσίων σχέσεων στο χώρο της μουσικής βιομηχανίας,
- την ιστορική εξέλιξη του ελληνικού και του ξένου τραγουδιού,
- την ειδική βιβλιογραφία, τον ειδικό περιοδικό τύπο και τις πληροφορίες του διαδικτύου στους τομείς της ειδικότητας.

ΕΙΔΙΚΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΠΡΟΣΟΝΤΑ

Είναι ευκαίριο οι απόφοιτοι να απασχοληθούν σε τομείς όπως οι παρακάτω:

- στην έρευνα και την εξέλιξη των τεχνικών της φωνητικής,
- στην έρευνα και την εξέλιξη των τεχνικών μουσικής έκφρασης και ερμηνείας τραγουδιού,
- στην ανταλλαγή πληροφοριών και τη συμμετοχή σε κοινά προγράμματα που αφορούν την ειδικότητα μέσω των δυνατοτήτων επικοινωνίας με αντίστοιχα ιδρύματα του εξωτερικού,
- στην προσπάθεια απόδοσης, καταγραφής και διάσωσης της ελληνικής μουσικής παράδοσης.

ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Γενικά

Πέρα από τη διεθνή βιβλιογραφία στους τομείς της Φωνητικής και της Μουσικής που ακολουθεί, η σύνταξη του προγράμματος στηρίχθηκε στην παράδοση σπουδών άλλων αναγνωρισμένων ιδρυμάτων, τα οποία περιλαμβάνουν την ειδικότητα της φωνητικής και του επαγγελματία τραγουδιστή. Ενδεικτικά αναφέρουμε τα: Royal Academy of Music, RSAMD – School of Music, Guildhall School of Music & Drama, Berklee College of Music, Grove School of Music, Vocal Institute of Technology.

Βιβλιογραφία

α) Φωνητική

Adler, Curt, The Art of Accompanying and Coaching. Da Capo Press
Allen, Jeffrey, Secrets of Singing. CPP/Belwin
Appelman, D. Ralph, The Science of Vocal Pedagogy. Indiana University Press
Bachner, Louis, Dynamic Singing. Dobson
Bagley, Silvia, Viewpoint for Singers. World Press
Baker, George, The Common Sense of Singing. Pergamon Press
Balk, Wesley, The Complete Singer-Actor. University of Minnesota Press
Benjamin, Ben E., Are You Tense?. Pantheon
Botume, Frank J., Modern Singing Methods, Their Use and Abuse. Oliver Ditson Company
Brondnitz, M.D., Friedrich B., Keep Your Voice Healthy. Little, Brown & Co
Brower, Harriette, Vocal Mastery. Drederick A. Stokes Co
Brown, William Earl, Vocal Wisdom. Publishing Company
Burgin, John Carroll, Teaching Singing. The Scarecrow Press
Christy, Van A., Foundations in Singing. Brown Co. Publishers
Coffin, Berton, Sounds of Singing. The Scarecrow Press
Cooper, Morton, Modern Techniques of Vocal Rehabilitation. Charles C. Thomas
Cranmer, Arthur, The Art of Singing, Dennis Dobson
DeYoung, Richard, The Singer's Art. DePaul University
Emil-Behnke, Kate, The Technique of Singing. Williams and Norgate
Fields, Victor Alexander, Training the Singing Voice. King's Crown Press
Fuchs, Viktor, The Art of Singing and Voice Technique. London House and Maxwell
Gardiner, Julian, A Guide to Good Singing and Speech. Cassell
Garcia, Manuel, Hints On Singing. Summit Publishing
Goldovsky, Boris, Bringing Opera to Life. Prentice-Hall
Greene, Alan, Πώς να Μιλάτε και να Τραγουδάτε Σωστά. Fagotto
Hammar, Russell, Singing – An Extension of Speech. The Scarecrow Press
Harpster, Richard, Technique in Singing. Schirmer Books
Herbert-Caesari, The Alchemy of Voice. Robert Hall Limited
Herbert-Caesari, The Voice of the Mind. Crescendo Publishing Co
Hines, Jerome, Great Singers on Great Singing. Proscenium Publishers
Howard, Elisabeth & Austin, Howard, Born To Sing. Vocal Power Institute
Jacobi, Henry, Building Your Best Voice. Prentice-Hall
Judd, Percy, Vocal Technique. Sylvan Press
Kagen, Sergius, On Study in Singing. Dover Publications
Klein, Joseph, Singing Technique. D. Van Nostrand Co
Kyriakides, Christo, Μάθε να Τραγουδάς Σωστά. Fagotto
Lamperti, Francesco, A Treatise on the Art of Singing. Edward Schuberth & Co
Lawson, James Terry, Full-Throated Ease. Belwin
Lehmann, Lilli, How to Sing. The Macmillan Company
McClosky, David Blair, Your Voice At Its Best. Boston Music Co
Manen, Lucie, The Art of Singing, Theodore Presser Company
Meano, Carlo, The Human Voice in Speech and Song. Charles C. Thomas
Miller, Kenneth, Principles of Singing. Prentice-Hall
Miller, Richard, English, French, German and Italian Techniques of Singing: A Study

ΟΔΗΓΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ: «Μουσική και Φωνητική Κατάρτιση»

in National Tonal Preferences and How They Relate to Functional Efficiency. The Scarecrow Press

Miller, Richard, The Structure of Singing. Shirmer Books

Phillips, Pamela, Singing for Dummies. Wiley Publishing

Proschowsky, The Way to Sing. Birchard & Co

Pierce, Anne & Liebling, Estelle, Class Lessons in Singing. Silver Burdett Company

Reid, Cornelius, The Free Voice. Coleman-Ross Company

Rice, William, Basic Principles of Singing. Abingdon Press

Riggs, Seth, Singing for the Stars. Alfred

Roma, Lisa, The Science and Art of Singing. G. Schirmer

Rosewall, Richard, Handbook of Singing. Dickerson Press

Sable, Barbara Kinsey, The Vocal Sound. Prentice-Hall

Schiotz, The Singer and His Art. Harper and Row Publishing

Schjeide, Ole, How to Avoid Vocal Trouble. D. Van Nostrand Co

Shakespeare, William, The Art of Singing, Volumes 1,2. Oliver Ditson Co

Stanton, Royal, Steps to Singing for Voice Classes. Wadsworth Publishing Co

Tetrazzini, Luisa and Enrico Caruso, The Art of Singing, Da Capo Press

Tetrazzini, Luisa, How To Sing. Da Capo Press

Tree, Charles, How to Acquire Ease of Voice Production. The Boston Music Co

Trusler, Ivan & Ehret, Walter, Functional Lessons In Singing. Prentice-Hall

Vennard, William, Singing, the Mechanism and Technique. Carl Fischer

White, Ernest, Science and Singing. Crescendo Publishing Corp

Wilson, Harry Robert, Artistic Choral Singing. G. Schirmer

Witherspoon, Herbert, Singing. G. Schirmer

β) Μουσική Θεωρία

Πυργιώτη, Δημήτρη, Μουσική Θεωρία και Πρακτική. Fagotto

Πυργιώτη, Δημήτρη, Ασκησιολόγιο για τη Μουσική Θεωρία και Πρακτική, Τόμοι 1-2. Fagotto

Πυργιώτη, Δημήτρη, Η Αρμονία στην Πράξη, Τόμοι 1-2. Fagotto

Πυργιώτη, Δημήτρη, Θησαυρός Μουσικών Κλιμάκων. Fagotto

Althouse, Jay, Ready to Read Music

Benward, Bruce, Music in Theory and Practice, Vols 1-2.

Berklee College Press, Eartraining

Berklee College Press, Music Theory

Donelian, Armen, Eartraining.

Harder, Paul, Basic Materials in Music Theory.

Harrison, Mark, Contemporary Music Theory.

Hess, Gary, Encyclopedia of Reading Rhythms

Kraft, Leo, A New Approach to Ear Training. Norton

Levin, Mark, Jazz Theory Book

Masakowski, Steve, Jazz Eartraining. Melbay

Mannof, The Music Kit. Norton

Pertout, Alex, Sight Reading: The Rhythm Book

Prosser, Steve, Essential Eartraining for the Contemporary Musician

Radley, Roberta, Harmonic Eartraining. Berklee

Rosenbaum, Dirk and Harald Heini, Rhythmic Reading

Schoeder, Carl and Joe Elliot and Keith Wyatt, Eartraining – The Complete Guide

Stewart, Dave, Inside the Music.

γ) Ιστορία Μουσικής

Περιλαμβάνονται βιβλία με θεματολογία:

- ιστορία της δυτικής μουσικής
- ιστορία του ελληνικού τραγουδιού
- ιστορία της pop-rock-jazz
- ιστορία της ελληνικής δισκογραφίας
- ιστορία της διεθνούς εμπορικής δισκογραφίας
- μονογραφίες και βιογραφίες διάσημων καλλιτεχνών

ΟΔΗΓΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ: «Μουσική και Φωνητική Κατάρτιση»

δ) Παρτιτούρες Ρεπερτορίου

Περιλαμβάνονται ανθολογίες και προσωπικά άλμπουμ από διακεκριμένους δημιουργούς (τραγουδιστές, συνθέτες, στιχουργούς) από τα σημαντικότερα είδη του ελληνικού και ξένου τραγουδιού. Ενδεικτικά αναφέρουμε: δημοτικό, ρεμπέτικο, λαϊκό, έντεχνο, σύγχρονο ελληνικό τραγούδι, pop, rock, funk-soul, jazz standards.

ε) Διαδίκτυο

The Musician's Guide to Music on the Internet by Gary Hustwit
Teach Yourself the Internet in 24 Hours by Noel Estabrook.
Articles about Singing, How to Sing κλπ.
Διευθύνσεις και Προγράμματα Σπουδών διακεκριμένων Μουσικών Ιδρυμάτων

στ) Λεξικά

Grove Dictionary of Music
Harvard University Dictionary of Music
Oxford Dictionary of Music. Γιαλέλης
Άτλας Μουσικής. Νάκας

ζ) Περιοδικός Τύπος

Διάφορα μουσικά περιοδικά της ημεδαπής και της αλλοδαπής με συναφές αντικείμενο.

η) Εγχειρίδια

Όλα τα εγχειρίδια προσωπικών σημειώσεων των καθηγητών της ειδικότητας, μουσικά κείμενα (παρτιτούρες), καθώς και τα εγχειρίδια χρήσης των προγραμμάτων (software) και των μηχανημάτων (hardware).

θ) Ενορχηστρώσεις

Βιβλιοθήκη ενορχηστρώσεων, οι οποίες χρησιμοποιούνται στα μαθήματα φωνητικής.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ

Η βιβλιογραφία της ενότητας «Βοηθήματα για τη Σύνταξη του Προγράμματος» αποτελεί και βιβλιογραφία για τα μαθήματα της ειδικότητας.

ΩΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΦΩΝΗΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ (81 ώρες)													
A/A	ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Α' ΕΞΑΜΗΝΟ			Β' ΕΞΑΜΗΝΟ			Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ			Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ		
		Θ	Ε	Σ	Θ	Ε	Σ	Θ	Ε	Σ	Θ	Ε	Σ
1.	Τεχνικές Φωνητικής Τοποθέτησης I, II, III, IV		4	4		4	4		4	4		4	4
2.	Σύγχρονη Φωνητική Τέχνη I, II, III, IV	2		2	2		2	2		2	2		2
3.	Εργαστήριο Ηχογράφησης I, II, III, IV		2	2		2	2		2	2		2	2
4.	Βασική Μουσική Θεωρία I, II, III, IV	1		1	1		1	1		1	1		1
5.	Ανάγνωση Μουσικού Κειμένου I, II, III, IV		1	1		1	1		1	1		1	1
6.	Ρεπερτόριο με Συνοδεία Πιάνου I, II, III, IV		2	2		2	2		2	2		2	2
7.	Χορός & Κίνηση I, II, III, IV		2	2		2	2		2	2		2	2
8.	Υποκριτική & Ορθοφωνία I, II, III, IV		2	2		2	2		2	2		2	2
9.	Χρήση Η/Υ I, II		2	2		2	2						
10.	Αγγλικά I, II, III, IV	3		3	3		3	3		3	3		3
11.	Επικοινωνία										1		1
	Σύνολο			21			21			19			20

Θ = ΘΕΩΡΗΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ
Ε = ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΑ
Σ = ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Τα μαθήματα της ειδικότητας «Μουσική και Φωνητική Κατάρτιση» χωρίζονται σε τέσσερις βασικές κατηγορίες:

α) **Μαθήματα Φωνητικής:** Τεχνικές Φωνητικής Τοποθέτησης I, II, III, IV, Σύγχρονη Φωνητική Τέχνη I, II, III, IV, Εργαστήριο Ηχογράφησης I, II, III, IV.

β) **Μαθήματα Μουσικής:** Βασική Μουσική Θεωρία I, II, III, IV, Ανάγνωση Μουσικού Κειμένου I, II, III, IV, Ρεπερτόριο με Συνοδεία Πιάνου I, II, III, IV.

γ) **Μαθήματα Κίνησης και Εμφάνισης:** Χορός και Κίνηση I, II, III, IV, Υποκριτική και Ορθοφωνία I, II, III, IV.

δ) **Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής και Υποστήριξης:** Αγγλικά I, II, III, IV, Χρήση Η/Υ I, II, Επικοινωνία.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Ακολουθούν οι αναλυτικές περιγραφές των μαθημάτων της ειδικότητας με αναφορά στη διάρκεια κατάρτισης, το στόχο και τα κύρια θέματα κάθε μαθήματος.

Τίτλος Μαθήματος:	Τεχνικές Φωνητικής Τοποθέτησης I, II, III, IV (Technical Voice Placement)
Διάρκεια Κατάρτισης:	Εξάμηνα Α-Β-Γ-Δ, 4 ώρες
Τύπος Μαθήματος:	Εργαστηριακό
Στόχος Μαθήματος:	Ορθή εκφορά των φωνημάτων και γενικότερα του φωνητικού ήχου, εφαρμοσμένες τεχνικές στην ερμηνεία του τραγουδιού.
Θέματα Μαθήματος:	<ul style="list-style-type: none"> - θεωρία και ασκήσεις αναπνοών - εφαρμογή της τεχνικής των αναπνοών σε τραγούδια - θεωρία και ασκήσεις φωνητικής τοποθέτησης - εφαρμογή της φωνητικής τοποθέτησης σε ρεπερτόριο

ΟΔΗΓΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ: «Μουσική και Φωνητική Κατάρτιση»

Τίτλος Μαθήματος:	Σύγχρονη Φωνητική Τέχνη I, II, III, IV (Vocal Techniques & Contemporary Vocal Styles)
Διάρκεια Κατάρτισης:	Εξάμηνα Α-Β-Γ-Δ, 2 ώρες
Τύπος Μαθήματος:	Θεωρία με Εργαστηριακές Εφαρμογές
Στόχος Μαθήματος:	Συνολική εφαρμογή της μεθόδου της φωνητικής τοποθέτησης για την ολοκληρωμένη ερμηνεία του τραγουδιού, εισαγωγή στη σύγχρονη ερμηνεία και τα σύγχρονα είδη τραγουδιού.
Θέματα Μαθήματος:	<ul style="list-style-type: none"> - τεχνική αναπνοών στην ερμηνεία - τεχνική φωνημάτων στην ερμηνεία - ειδικές τεχνικές στην ερμηνεία - συνολική απόδοση τραγουδιού - σύγχρονο ύφος ερμηνείας ανά είδος τραγουδιού

ΟΔΗΓΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ: «Μουσική και Φωνητική Κατάρτιση»

Τίτλος Μαθήματος:	Εργαστήριο Ηχογράφησης I, II, III, IV (Studio for Singers)
Διάρκεια Κατάρτισης:	Εξάμηνα Α-Β-Γ-Δ 2 ώρες
Τύπος Μαθήματος:	Εργαστηριακό
Στόχος Μαθήματος:	Εφαρμογή της μεθόδου της φωνητικής τοποθέτησης στις ειδικές απαιτήσεις ενός στούντιο ηχογράφησης, τεχνικές και τεχνολογία ηχογράφησης, παραγωγή demo.

Θέματα Μαθήματος:

- τεχνικές φωνητικής τοποθέτησης στην ηχογράφηση
- ειδικές εφαρμογές
- ηχογράφηση φωνής σε διαφορετικά είδη τραγουδιού (pop, rock, έντεχνο, λαϊκό, παραδοσιακό)
- βασικές γνώσεις ηχοληψίας
- τύποι και τρόποι χρήσης μικροφώνων
- είδη επεξεργαστών ήχου (effects)
- τεχνολογία ηχογράφησης
- ιστορία δισκογραφικών παραγωγών
- παραγωγή ηχογράφησης δύο τραγουδιών σε δίσκο (demo)

ΟΔΗΓΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ: «Μουσική και Φωνητική Κατάρτιση»

Τίτλος Μαθήματος:	Βασική Μουσική Θεωρία I, II, III, IV (Basic Musical Theory)
Διάρκεια Κατάρτισης:	Εξάμηνα Α-Β-Γ-Δ, 1 ώρα
Τύπος Μαθήματος:	Θεωρία με Εργαστηριακές Εφαρμογές
Στόχος Μαθήματος:	Εισαγωγή στη βασική μουσική έκφραση και θεωρία, ασκήσεις πρακτικών μουσικών εφαρμογών.

Θέματα Μαθήματος:

- μουσικός ρυθμός
- αξίες
- μέτρο και είδη μέτρων
- απλά μέτρα
- σύνθετα και μεικτά μέτρα
- συγκοπή
- νότες, αλλοιώσεις
- πληκτρολόγιο του πιάνου
- μουσική φραστική
- στοιχεία μουσικής έκφρασης
- τέμπο, δυναμική, προσωδία, καλλωπισμοί
- διαστήματα
- συγχορδίες
- κλίμακες
- εισαγωγή στην αρμονία
- διατονική αρμονία μείζονος και ελάσσονος κλίμακας
- στοιχεία για «λαϊκούς δρόμους»
- στοιχεία για jazz
- στοιχεία μουσικής blues

ΟΔΗΓΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ: «Μουσική και Φωνητική Κατάρτιση»

Τίτλος Μαθήματος:	Ανάγνωση Μουσικού Κειμένου I, II, III, IV (Solfege, Sightreading / Sightsinging)
Διάρκεια Κατάρτισης:	Εξάμηνα Α-Β-Γ-Δ, 1 ώρα
Τύπος Μαθήματος:	Εργαστηριακό
Στόχος Μαθήματος:	Ολοκληρωμένη τεχνική ανάγνωσης του μουσικού κειμένου (παρτιτούρας, lead sheet) ενός τραγουδιού
Θέματα Μαθήματος:	

- λεξιλόγιο βασικών ρυθμικών σχημάτων σε απλό μέτρο
- λεξιλόγιο βασικών ρυθμικών σχημάτων σε σύνθετο μέτρο
- λεξιλόγιο βασικών ρυθμικών σχημάτων σε μεικτό μέτρο
- ρυθμική ανάλυση απλού και σύνθετου παλμού
- μέτρηση και κίνηση χεριού με μεταβλητή ανάλυση
- στοιχεία στην παρτιτούρα (lead sheet) ενός τραγουδιού
- ασκήσεις ανάγνωσης τραγουδιών σε απλά μέτρα
- ασκήσεις ανάγνωσης τραγουδιών σε σύνθετα μέτρα
- ασκήσεις ανάγνωσης τραγουδιών σε μεικτά μέτρα
- ασκήσεις εξοικείωσης σε διαφορετικά είδη τραγουδιών
- τραγούδια: pop, rock, jazz, funk, έντεχνα, λαϊκά, παραδοσιακά κλπ.
- δίφωνες και τρίφωνες ασκήσεις

ΟΔΗΓΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ: «Μουσική και Φωνητική Κατάρτιση»

Τίτλος Μαθήματος:	Ρεπερτόριο I, II, III, IV (Repertoire)
Διάρκεια Κατάρτισης:	Εξάμηνα Α-Β-Γ-Δ, 2 ώρες
Τύπος Μαθήματος:	Εργαστηριακό
Στόχος Μαθήματος:	Δόμηση ρεπερτορίου, γνώση ιστορικού ρεπερτορίου του ελληνικού και ξένου τραγουδιού.

Θέματα Μαθήματος:

- στοιχεία δόμησης ρεπερτορίου
- ιστορία μουσικής (δημοτική, ρεμπέτικη, εξελικτική πορεία, blues, jazz, rock, ηλεκτρονική μουσική)
- ιστορικό ρεπερτόριο ελληνικού τραγουδιού (δημοτικό, ρεμπέτικο, λαϊκό, έντεχνο, pop, σύγχρονο λαϊκό)
- ιστορικό ρεπερτόριο ξένου τραγουδιού (love songs, rhythm & blues, rock 'n' roll, rock, pop, funk-soul, musical, American standards, jazz)
- διφωνίες και τριφωνίες
- συγκρότηση ατομικού ρεπερτορίου

ΟΔΗΓΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ: «Μουσική και Φωνητική Κατάρτιση»

Τίτλος Μαθήματος:	Χορός & Κίνηση I, II, III, IV (Dancing for Singers)
Διάρκεια Κατάρτισης:	Εξάμηνα Α-Β-Γ-Δ, 2 ώρες
Τύπος Μαθήματος:	Εργαστηριακό
Στόχος Μαθήματος:	Γνώση χορογραφίας και έλεγχος κίνησης για τον επαγγελματία τραγουδιστή.
Θέματα Μαθήματος:	<ul style="list-style-type: none"> - χορευτικά είδη (λαϊκό, μοντέρνο, εμπορικό, τζαζ, μιούζικαλ κ.ά.) - μουσική και κίνηση - στίχος και κίνηση - χορογραφίες - αυτοσχεδιασμοί έκφρασης - χορογραφία και έκφραση σε ζωντανή εμφάνιση - χορογραφία και έκφραση σε κάμερα

ΟΔΗΓΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ: «Μουσική και Φωνητική Κατάρτιση»

Τίτλος Μαθήματος:	Υποκριτική & Ορθοφωνία I, II, III, IV (Acting for Singers)
Διάρκεια Κατάρτισης:	Εξάμηνα Α-Β-Γ-Δ, 2 ώρες
Τύπος Μαθήματος:	Εργαστηριακό
Στόχος Μαθήματος:	Ανάπτυξη υποκριτικής ικανότητας για την ερμηνεία του τραγουδιού, εξάσκηση και έλεγχος ορθοφωνίας.
Θέματα Μαθήματος:	<ul style="list-style-type: none"> - εισαγωγή στην υποκριτική - εισαγωγή στην ορθοφωνία - ασκήσεις υποκριτικής - ασκήσεις ορθοφωνίας - ερμηνευτική απόδοση τραγουδιού

Τίτλος Μαθήματος:	Αγγλικά
Διάρκεια Κατάρτισης:	Εξάμηνα Α-Β-Γ-Δ 3 ώρες
Τύπος Μαθήματος:	Θεωρία
Στόχος Μαθήματος:	Εξοικείωση με ορολογία Μουσικής

Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

- Βασικοί γραμματικοί και συντακτικοί κανόνες της Αγγλικής γλώσσας (χρόνοι, εγκλίσεις, ανώμαλα ρήματα κλπ.). Παραδείγματα.
- Λεξιλόγιο και τυπικές εκφράσεις, ιδιωτισμοί. Παραδείγματα.
- Ανάγνωση, έκθεση. Παραδείγματα.

Β΄ - Γ΄ - Δ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

- Ορολογία Μουσικής - Φωνητικής

ΟΔΗΓΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ: «Μουσική και Φωνητική Κατάρτιση»

Τίτλος Μαθήματος:	Χρήση Η/Υ
Διάρκεια Κατάρτισης:	Εξάμηνα Α-Β 2 ώρες
Τύπος Μαθήματος:	Εργαστηριακό
Στόχος Μαθήματος:	Εξοικείωση με Η/Υ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Η προβλεπόμενη ύλη που ισχύει για όλες τις ειδικότητες των ΙΕΚ.

Στο Β΄ εξάμηνο θα παρέχονται και στοιχεία μουσικών προγραμμάτων σύνθεσης σε Η/Υ (πρόγραμμα Q base)

Τίτλος Μαθήματος:	Επικοινωνία
Διάρκεια Κατάρτισης:	Εξάμηνο Δ 1 ώρα
Τύπος Μαθήματος:	Θεωρία
Στόχος Μαθήματος:	Βασικές αρχές της επικοινωνίας

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Η σημασία της επικοινωνίας ως ατομικής και κοινωνικής λειτουργίας.
Πώς επικοινωνούμε – η διαδικασία και οι ρόλοι στην επικοινωνία.
Κοινωνική ψυχολογία – Εξέλιξη της προσωπικότητας και κοινωνικός ρόλος
Κοινωνία και οικογένεια. Ιστορική και θεσμική προσέγγιση
Εξέλιξη της προσωπικότητας και καλλιέργεια [κουλτούρα]
Θέαμα και Πραγματικότητα
Πομπός – δέκτης
Σημαίνον – Σημαινόμενο
Το μήνυμα και πώς διοχετεύεται
Έννοιες και σημασίες
Εντολές και επιθυμίες
Απήχηση συμπεριφοράς - μηνυμάτων
Ατομική και μαζική επικοινωνία
Καθοδηγητές γνώμης
Ανάγνωση – Ακοή – Θέαση / Θέαση και κοινωνικό δρώμενο
Τεχνικές πειθούς
Το κοινωνικό και πολιτιστικό γίνεσθαι και πώς επηρεάζει την παραγωγή πολιτισμού

ΕΙΔΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ

Τα ειδικά μαθήματα της ειδικότητας είναι:

- Τεχνικές Φωνητικής Τοποθέτησης
- Ρεπερτόριο με συνοδεία πιάνου.
- Εργαστήριο Ηχογράφησης

Στο πρώτο ειδικό μάθημα οι καταρτιζόμενοι μετέχουν σε διακριτά τμήματα θηλέων και αρρένων. Ο συνολικός αριθμός των καταρτιζομένων ανά τμήμα δεν υπερβαίνει τον αριθμό των έξι (6) ατόμων.

Στα υπόλοιπα δύο ειδικά μαθήματα ο συνολικός αριθμός των καταρτιζομένων ανά τμήμα δεν υπερβαίνει τον αριθμό των δώδεκα (12) ατόμων.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ

Ο εργαστηριακός εξοπλισμός της ειδικότητας «Μουσική και Φωνητική Κατάρτιση» είναι ο παρακάτω:

Χωροταξική Περιγραφή

1.Εργαστήριο (Αίθουσα) Φωνητικής – Μουσικής

Ελάχιστη επιφάνεια 25τμ

Το εργαστήριο Φωνητικής διαθέτει δύο ισχυρά αυτοενισχυόμενα ηχεία, μικρόφωνο, DVD/CD/mp3 player, ηλεκτρικό πιάνο, δίσκους ενορχηστρώσεων, ντουλάπα με αρχείο και βιβλιοθήκη ρεπερτορίου, πίνακα και ειδικό υπερυψωμένο ξύλινο βάθρο.

2. Εργαστήριο (Αίθουσα) Χορού

Ειδική αίθουσα εμβαδού 80 τ.μ. τουλάχιστον, με ειδικό ξύλινο πάτωμα χορού, με μπάρες στήριξης, καθρέπτες, πίνακα, δύο αυτοενισχυόμενα ηχεία, CD, DVD player και πιάνο συνοδείας.

Για τις ανάγκες του μαθήματος χορού απαιτείται στον ίδιο όροφο που στεγάζεται το εργαστήριο να υπάρχει χώρος αποδυτηρίων και ντους (τουλάχιστον δύο).

3. Εργαστήριο (Αίθουσα) Υποκριτικής

Αίθουσα εμβαδού 35 τ.μ. τουλάχιστον με δέκτη τηλεόρασης, DVD/CD/mp3 player, μικρόφωνο, μίκτη, ισχυρά αυτοενισχυόμενα ηχεία, επαρκή φωτισμό και ειδικό υπερυψωμένο ξύλινο βάθρο για πρόβες σκηνών.

4. Αίθουσα διδασκαλίας

Αίθουσα εμβαδού 30 τ.μ. με πίνακα, δέκτη τηλεόρασης, μίκτη, μικρόφωνα, ισχυρά αυτοενισχυόμενα ηχεία, stage piano, επιδιασκόπιο και projector, ειδικό φωτισμό και καθρέπτες.

5. Εργαστήρια Ατομικής Πρακτικής Εξάσκησης Καταρτιζομένων

Τουλάχιστον δύο μικρά ατομικά vocal booths (χώροι πρακτικής εξάσκησης) με μικρόφωνο, αναλόγιο, μικρά αυτοενισχυόμενα ηχεία ή ακουστικά, DVD/CD/mp3 player, κατασκευασμένα με προδιαγραφές ακουστικής και ηχητικής μόνωσης.

Γενικές Απαιτήσεις

Οι απαιτήσεις σε software και hardware είναι οι εξής:

1. Hardware

Αριθμός ισχυρών αυτοενισχυόμενων ηχείων σε ζεύγη, μίκτες, διάφοροι τύποι μικροφώνων, DVD/CD/ TV, κασετόφωνα, stage piano, κλασικό πιάνο, synthesizers σε μορφή keyboard , audio διασυνδετικά και καλώδια, ακουστικά.

2. Software

Προγράμματα: sequencing και hard disk recording, digital audio, επεξεργασίας φωνής, editor/librarian, music notation, περιβάλλοντος γραφείου (spreadsheet, word processor, και πλοήγησης στο internet.

ΥΓΙΕΙΝΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Απαραίτητες προϋποθέσεις για τη διασφάλιση της υγιεινής και ασφάλειας στην κατάρτιση είναι: η ασφάλεια της ηλεκτρικής εγκατάστασης, ο επαρκής φωτισμός, η ύπαρξη κλιματισμού και εξαερισμού.

ΠΡΟΣΟΝΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ

α) Οι εκπαιδευτές των μαθημάτων Φωνητικής («Τεχνικές Φωνητικής Τοποθέτησης», «Σύγχρονη Φωνητική Τέχνη», «Εργαστήριο Ηχογράφησης») θα πρέπει να διαθέτουν τουλάχιστον 5ετή προϋπηρεσία στη διδασκαλία της φωνητικής και είτε πτυχίο μονωδίας από αναγνωρισμένο μουσικό ίδρυμα του εσωτερικού ή της αλλοδαπής είτε, στην περίπτωση που δε διαθέτουν πτυχίο, αναγνωρισμένη 10ετή τουλάχιστον επαγγελματική εμπειρία στον καλλιτεχνικό χώρο του τραγουδιού.

β) Οι εκπαιδευτές των μαθημάτων Μουσικής («Βασική Μουσική Θεωρία», «Ανάγνωση Μουσικού Κειμένου», «Ρεπερτόριο με Συνοδεία Πιάνου») θα πρέπει να διαθέτουν τουλάχιστον 5ετή εκπαιδευτική προϋπηρεσία στη διδασκαλία της μουσικής και επιπροσθέτως πτυχίο πανεπιστημιακής μουσικής ειδικότητας και πτυχίο πιάνου. Στην περίπτωση που ο εκπαιδευτής δε διαθέτει τα παραπάνω πτυχία, τότε θα πρέπει να έχει αναγνωρισμένη 10ετή τουλάχιστον εμπειρία στον καλλιτεχνικό χώρο της μουσικής και να διαθέτει ένα τουλάχιστον πτυχίο (σε επίπεδο πτυχίου «Ειδικός Αρμονίας») αναγνωρισμένου ωδείου.

γ) Οι εκπαιδευτές των μαθημάτων Κίνησης και Εμφάνισης («Χορός και Κίνηση», «Υποκριτική και Ορθοφωνία») θα πρέπει να διαθέτουν τουλάχιστον 5ετή εκπαιδευτική προϋπηρεσία στη διδασκαλία αντίστοιχων μαθημάτων και αναγνωρισμένο πτυχίο πανεπιστημιακού επιπέδου της ημεδαπής ή της αλλοδαπής στην αντίστοιχη ειδικότητα. Στην περίπτωση που ο εκπαιδευτής δε διαθέτει το παραπάνω πτυχίο, τότε θα πρέπει να έχει αναγνωρισμένη 10ετή τουλάχιστον επαγγελματική εμπειρία στον καλλιτεχνικό χώρο του χορού ή του θεάτρου αντιστοίχως.

δ) Οι εκπαιδευτές του μαθήματος Αγγλικών θα πρέπει να διαθέτουν πτυχίο Αγγλικής Φιλολογίας ή είναι κάτοχοι Proficiency με επάρκεια διδασκαλίας στην αγγλική γλώσσα. Οι εκπαιδευτές του μαθήματος «Χρήση Η/Υ» θα πρέπει να είναι κάτοχοι πτυχίου ΑΕΙ – ΤΕΙ πληροφορικής. Οι εκπαιδευτές του μαθήματος «Επικοινωνία» θα πρέπει να διαθέτουν πτυχίο ΑΕΙ Οικονομικών, Νομικών και Πολιτικών Επιστημών ή ΤΕΙ Εμπορίας και Διαφήμισης.